

Sygn. akt III UK 397/18

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Józef Iwulski

w sprawie z odwołania J.T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.

o prawo do emerytury,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 24 października 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 maja 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 maja 2018 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację ubezpieczonego J.T. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ś. z dnia 12 grudnia 2017 r., VII U (...), wydanego w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W. o prawo do emerytury, a ponadto orzekł o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Od wyroku Sądu drugiej instancji ubezpieczony wniósł skargę kasacyjną, w której zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego (art. 32, 46 i 47 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 86 i art. 88 ust. 2a w związku z art. 3 pkt 1 i art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się w pierwszej

kolejności na okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż istotą sporu w sprawie jest ocena przesłanek nabycia przez ubezpieczonego prawa do emerytury nauczycielskiej na mocy art. 88 ust. 1a Karty Nauczyciela, a nie na podstawie art. 46 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tymczasem Sąd odwoławczy - mimo podniesionych w tym względzie zarzutów apelacyjnych - nie ustosunkował się w ogóle do tego zagadnienia. Na wypadek gdyby skarga nie została uznana za oczywiście uzasadnioną, ubezpieczony jako okoliczność przemawiającą za potrzebą rozpoznania skargi wskazał występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne dotyczące tego, czy w przypadku złożenia wniosku o emeryturę przez nauczyciela urodzonego po 31 grudnia 1948 r. i przed 1 stycznia 1969 r. okres jego pracy w szczególnym charakterze należy ustalać na podstawie art. 86 Karty Nauczyciela, czy też na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw. Skarżący wniósł o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku przez wydanie orzeczenia co do istoty sprawy i przyznanie mu prawa do emerytury począwszy od 1 września 2017 r., a także o stwierdzenie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu emerytury oraz o zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów procesu za wszystkie instancje, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w całości i przekazanie temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania i orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Ubezpieczony jest przekonany, że wniesiona przez niego skarga powinna zostać rozpoznana przede wszystkim jako

oczywiście uzasadniona w kontekście naruszenia przez Sąd Apelacyjny przepisów prawa materialnego określających zasady nabywania nauczycielskich uprawnień emerytalnych. Tego poglądu nie można podzielić zważywszy choćby na obszerność (kilka stron) wywodów, jakie w tym zakresie przedstawiono w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie można więc uznać, że Sąd drugiej instancji dopuścił się widocznego "gołym okiem", a więc bez konieczności dokonywania głębszej analizy jurydycznej, naruszenia przepisów prawa materialnego, które stanowiły podstawę rozstrzygnięcia. Z tej przyczyny należy więc uznać, że skarżący wbrew ciążącemu na nim obowiązкови procesowemu nie zdołał wykazać kwalifikowanej obrazy prawa w postępowaniu apelacyjnym, a tylko takie naruszenie stanowi przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 3989 § 1 pkt 4 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49 i z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107).

Wbrew podniesionym przez skarżącego zarzutom Sąd Apelacyjny rozważał przesłanki umożliwiające nabycie przez ubezpieczonego uprawnień emerytalnych na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela. Dał temu wyraz w pisemnych motywach swego rozstrzygnięcia, tyle że doszedł do przekonania, iż skarżący nie spełnił wszystkich warunków koniecznych do uzyskania emerytury wedle zasad przewidzianych w tym przepisie. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku jasno wynika, że Sąd odwoławczy rozważał wszelkie potencjalne podstawy normatywne, w świetle których nauczyciel znajdujący się w analogicznej sytuacji faktycznej i prawnej co ubezpieczony, może ubiegać się o emeryturę rozumianą jako świadczenie finansowane ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tym niemniej w następstwie przeprowadzonych rozważań Sąd Apelacyjny - podobnie, jak uczynił to wcześniej Sąd Okręgowy - uznał, że ubezpieczony według stanu przypadającego w dniu złożenia wniosku o emeryturę, nie spełnił przesłanek warunkujących nabycie prawa do emerytury, wynikających zarówno z art. 88 Karty Nauczyciela, jak i z art. 46 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W tej perspektywie nie sposób więc twierdzić,

że zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego jest dotknięty kardynalnymi brakami, które w sposób niewątpliwy i bezdyskusyjny dyskwalifikują to orzeczenie.

Co się tyczy drugiej przesłanki, która w ocenie ubezpieczonego ma świadczyć o potrzebie rozpoznania wniesionej przez niego skargi, to w ocenie Sądu Najwyższego w rozpoznawanej sprawie nie zachodzi potrzeba rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego związanego z wykładnią przepisów określających zasady nabywania uprawnień emerytalnych przez nauczycieli urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. Należy bowiem przypomnieć, że w sprawie nie występuje potrzeba wykładni przepisu prawa materialnego albo procesowego (istotne zagadnienie prawne), gdy jego interpretacja jest powszechnie przyjęta w orzecznictwie i została uwzględniona przez sąd drugiej instancji (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 436 i z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205).

Problem, na który wskazano we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, był już wielokrotnie analizowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, które w tym względzie trzeba uznać za jednolite (utrwalone). W świetle wskazań judykatury, obowiązujący od dnia 1 lipca 2004 r. art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie ma zastosowania jedynie do tych nauczycieli, którzy przed tym dniem spełnili wszystkie warunki określone w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela. Poza orzeczeniami, których sygnatury Sąd Apelacyjny przytoczył w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, warto odnotować, że w świetle stanowiska zaprezentowanego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., I UK 12/11 (LEX nr 989126) zastosowanie regulacji wynikającej z art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do osób, które przed dniem 1 lipca 2004 r. nie spełniły wszystkich warunków nabycia prawa do wcześniejszej emerytury, nie narusza konstytucyjnych zasad równości i sprawiedliwości społecznej.

Mając to na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

as